

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ

وَصَلَّى اللَّهُ عَلَى مُحَمَّدٍ وَآلِهِ الطَّاهِرِينَ

طراحی فرآیند یادگیری زبان انگلیسی

راهنمایی برای زبان آموزان

تألیف:

رضا پائنده

دانشگاه امام صادق

انتشارات دانشگاه امام صادق (ع)
تهران: بزرگراه شهید چمران،
پل مدیریت
تلفکس: ۸۸۳۷۰۱۴۲
صندوق پستی ۱۵۹-۱۴۶۵۵
E-mail: isu.press@yahoo.com
فروشگاه اینترنتی:
www.ketabesadiq.ir

فرآیند طراحی آموزش زبان انگلیسی: راهنمایی برای زبان آموزان ■ تألیف: رضا پاینده
ناشر: دانشگاه امام صادق (ع) ■ چاپ اول: ۱۳۹۴ ■ قیمت: ۹۰۰۰۰ ریال ■ شمارگان: ۱۰۰۰ نسخه
چاپ و صحافی: زلال کوثر ■ شابک: ۹۷۸-۶۰۰-۲۱۴-۴۱۵-۷

همه حقوق محفوظ و متعلق به ناشر است.

سرشناسه: پاینده، رضا، ۱۳۶۹ -
عنوان و نام پدیدآور: طراحی فرآیند یادگیری زبان انگلیسی: راهنمایی برای
زبان آموزان / تألیف رضا پاینده.
مشخصات نشر: تهران: دانشگاه امام صادق (ع)، ۱۳۹۴.
مشخصات ظاهری: ۳۲۴ ص.
فروست: انتشارات دانشگاه امام صادق (ع): ۶۲۸: زبان و زبان شناسی؛ ۱۱.
شابک: ۹۰۰۰۰ ریال : ۹۷۸۶۰۰۲۱۴۴۱۵۷
شناسه افزوده: دانشگاه امام صادق (ع)
شماره کتابشناسی ملی: ۲۸۰۸۸۲۷

فهرست مطالب

سخن ناشر.....	۱۹
پیشگفتار.....	۲۱
مقدمه مؤلف.....	۲۵
کتاب در یک نگاه.....	۲۹
بخش اول: یادگیری مهارت با ابزارهای اصلی.....	۳۱
فصل ۱. یادگیری مهارت‌های چهارگانه زبان انگلیسی.....	۳۳
مقدمه.....	۳۳
۱. مهارت خوانش.....	۳۳
۱-۱. قواعد بهبود مهارت خوانش.....	۳۳
۱-۱-۱. لزوم مطالعه متون متعدد.....	۳۳
۱-۱-۲. لزوم مطالعه متون کوتاه.....	۳۴
۱-۱-۳. لزوم مطالعه متون استاندارد.....	۳۴
۱-۱-۴. لزوم مطالعه متون متنوع.....	۳۴
۱-۱-۵. لزوم مطالعه متون ارزشمند.....	۳۵
۱-۱-۶. لزوم افزایش تدریجی سرعت مطالعه.....	۳۵
۱-۱-۷. لزوم استخراج اصطلاحات و ساختارهای متن.....	۳۶
۱-۱-۸. لزوم پرهیز از ترجمه کلمات در حین مطالعه.....	۳۷
۲-۱. روش خواندن مقالات انگلیسی.....	۳۷
۳-۱. معرفی منابع.....	۳۸

۲. مهارت شنیدار..... ۳۸
- ۱-۲. لزوم انجام تمرین روزانه ۳۸
- ۲-۲. لزوم پرهیز از پراکنده شنوی ۳۹
- ۳-۲. لزوم تأکید بیشتر بر مطالب شنیداری تا فیلم ۳۹
- ۴-۲. لزوم پیروی از روش صحیح گوش دادن ۳۹
- ۵-۲. لزوم استفاده از قابلیت‌های دیگر ذهن در پاسخ‌گویی به سؤالات ۳۹
- ۶-۲. لزوم شنیدن مکرر مطالب شنیداری ۴۰
- ۷-۲. عدم اصرار بر فهم کامل مطالب شنیداری ۴۰
- ۸-۲. ترجیح شنیدن انفرادی ۴۰
- ۹-۲. لزوم پرهیز از استفاده دائمی از هدفون ۴۱
- ۱۰-۲. لزوم تأکید بر پیاده کردن مطالب شنیداری ۴۱
- ۱۱-۲. لزوم تمرین برای شناسایی فرد در مطالب شنیداری ۴۱
- ۱۲-۲. معرفی منابع ۴۲
۳. مهارت گفتار..... ۴۲
- ۱-۳. ارکان مهارت گفتار ۴۲
- ۱-۱-۳. یادگیری موضوعی واژه ۴۲
- ۲-۱-۳. فراگیری ساختار ۴۳
- ۲-۳. حوزه‌های مهارت گفتار..... ۴۶
- ۳-۳. قواعد بهبود مهارت گفتار ۴۷
- ۱-۳-۳. لزوم تفکر به زبان انگلیسی ۴۷
- ۲-۳-۳. لزوم توجه به پرسش و پاسخ در مهارت گفتار ۴۷
- ۳-۳-۳. لزوم توجه به صحبت طبیعی در عین حفظ برخی متون ۴۸
- ۴-۳-۳. لزوم آماده‌سازی بسته‌های دو دقیقه‌ای ۴۸
- ۵-۳-۳. لزوم توجه ویژه به لهجه ۴۸
- ۶-۳-۳. لزوم رعایت استرس کلام..... ۴۹
- ۷-۳-۳. لزوم زیباسازی کلام..... ۵۰
- ۸-۳-۳. لزوم ترسیم نقشه ذهنی ۵۰
- ۹-۳-۳. لزوم رعایت نکات مربوط به مهارت ارائه ۵۱

فهرست مطالب □ ۷

۵۱	..... ۱۰-۳-۳. لزوم یادگیری زمان‌ها در زبان انگلیسی
۵۲	..... ۴-۳. نمونه سؤال مهارت گفتار
۵۲	..... ۵-۳. معرفی منابع
۵۲	..... ۴. مهارت نوشتار
۵۳	..... ۱-۴. ارکان متن
۵۳	..... ۱-۱-۴. جمله
۵۴	..... ۲-۱-۴. بند
۵۵	..... ۳-۱-۴. مقاله کوتاه
۵۶	..... ۲-۴. ارکان مهارت نوشتار
۵۷	..... ۳-۴. قواعد بهبود مهارت نوشتار
۵۷	..... ۱-۳-۴. لزوم تهیه فایل‌های پشتیبان واژگان
۵۸	..... ۲-۳-۴. لزوم نوشتن در موضوعات متنوع
۵۸	..... ۳-۳-۴. لزوم حفظ جملات
۵۸	..... ۴-۳-۴. لزوم شناسایی و ارتقاء سبک شخصی در نوشتن
۵۹	..... ۵-۳-۴. لزوم تصحیح متون نوشته شده
۵۹	..... ۶-۳-۴. لزوم بهره‌مندی از امکانات نرم‌افزارها
۶۰	..... ۴-۴. معرفی منابع
۶۰	..... ۵. ارتباط میان مهارت‌های چندگانه
۶۱	..... ۱-۵. اصل توازن
۶۲	..... ۲-۵. اصل امتزاج
۶۲	..... ۳-۵. اصل هم‌نیروزی
۶۲	..... ۴-۵. اصل تفکیک
۶۳	..... ۵-۵. اصل اصالت فرآیندهای زبان‌آموزی
۶۴	..... جمع‌بندی
۶۵	..... فصل ۲. یادگیری حفظ واژگان و دستور زبان؛ دو ابزار مکمل
۶۵	..... مقدمه
۶۵	..... ۱. حفظ واژگان
۶۶	..... ۱-۱. قواعد بهبود حفظ واژگان

- ۱-۱-۱. لزوم بررسی گسترده واژه ۶۶
- ۲-۱-۱. لزوم حدس واژه ۶۶
- ۳-۱-۱. لزوم حفظ مترادف واژه ۶۷
- ۴-۱-۱. لزوم مطالعه کتاب‌های داستان انگلیسی ۶۷
- ۵-۱-۱. لزوم استفاده از واژه‌نامه کتاب‌ها ۶۸
- ۲-۱. معرفی کتب واژگان آکسفورد ۶۸
- ۳-۱. معرفی لغت‌نامه‌ها ۶۹
- ۱-۳-۱. آکسفورد ۷۰
- ۲-۳-۱. لانگمن ۷۱
- ۳-۳-۱. کمبریج ۷۲
- ۴-۳-۱. ویستر ۷۳
- ۵-۳-۱. المورد ۷۳
- ۴-۱. روش‌های حفظ واژه ۷۴
- ۱-۴-۱. استفاده از جعبه لایتنر ۷۴
- ۲-۴-۱. استفاده از تیک ایت ۷۶
- ۳-۴-۱. دفترچه واژگان ۷۶
- ۴-۴-۱. فلش کارت ۷۷
- ۵-۴-۱. طومار نویسی ۷۷
- ۶-۴-۱. کاغذ دیواری ۷۷
- ۷-۴-۱. چسبانک ۷۷
- ۸-۴-۱. استفاده از نرم‌افزار اکسل ۷۸
- ۹-۴-۱. وایت برد ۷۹
- ۱۰-۴-۱. حاشیه‌نویسی ۷۹
- ۱۱-۴-۱. مقایسه روش‌ها با یکدیگر ۷۹
- ۱۲-۴-۱. تلفیق روش‌ها ۸۰
- ۵-۱. معرفی منابع ۸۰
۲. دستور زبان ۸۰
- ۱-۲. قواعد بهبود یادگیری دستور زبان ۸۱

فهرست مطالب □ ۹

۸۱	۱-۱-۲. لزوم یادگیری آگاهانه دستور زبان
۸۱	۲-۱-۲. لزوم توجه به زمان در یادگیری دستور زبان
۸۲	۳-۱-۲. لزوم بهره‌گیری از جدول برای یادگیری دستور زبان
۸۲	۴-۱-۲. ترجیح مطالعه فشرده دستور زبان
۸۲	۲-۲. معرفی منابع
۸۳	جمع‌بندی
۸۵	بخش دوم: ملاحظات و نکاتی برای یادگیری زبان انگلیسی با رویکرد خاص
۸۷	فصل ۳. ملاحظات مربوط به داوطلبان آزمون‌های زبان (تافل و آیلتس)
۸۷	مقدمه
۸۷	۱. آزمون تافل
۸۸	۱-۱. آزمون PBT
۸۸	۱-۱-۱. مرحله اول
۸۹	۲-۱-۱. مرحله دوم
۸۹	۲-۱. آزمون TBT
۹۰	۳-۱. چند نکته برای داوطلبین آزمون تافل
۹۱	۲. آزمون آیلتس
۹۲	۱-۲. چند نکته برای داوطلبین آزمون آیلتس
۹۳	جمع‌بندی
۹۵	فصل ۴. یادگیری زبان انگلیسی از طریق اینترنت
۹۵	مقدمه
۹۵	۱. پایگاه‌های مرجع فارسی برای یادگیری زبان انگلیسی
۹۶	۲. پایگاه‌های انگلیسی
۹۶	۱-۲. پایگاه‌های ویژه یادگیری زبان انگلیسی
۹۶	۱-۱-۲. پایگاه‌های مرجع
۹۷	۲-۱-۲. پایگاه‌های اختصاصی مهارت‌ها
۹۷	۱-۲-۱-۲. مهارت شنیدار
۹۸	۲-۲-۱-۲. مهارت خوانش

۱۰ □ طراحی فرآیند یادگیری زبان انگلیسی

- ۳-۲-۱-۲. مهارت گفتار..... ۹۸
- ۴-۲-۱-۲. مهارت نوشتار..... ۹۹
- ۵-۲-۱-۲. واژه..... ۹۹
- ۶-۲-۱-۲. دستور زبان..... ۱۰۰
- ۲-۲. دیگر پایگاه‌های قابل استفاده برای یادگیری زبان انگلیسی..... ۱۰۰
- ۱-۲-۲. پایگاه دانشگاه‌های معتبر..... ۱۰۰
- ۲-۲-۲. پایگاه‌های آموزش از راه دور..... ۱۰۱
- ۳-۲-۲. پایگاه AVAXHOME..... ۱۰۱
- ۴-۲-۲. شرکت در دوره‌های رایگان اینترنتی..... ۱۰۱
- ۵-۲-۲. پایگاه TED..... ۱۰۱
- ۶-۲-۲. پایگاه‌های خاطره‌نویسی..... ۱۰۲
- ۷-۲-۲. روزنامه‌ها و پایگاه‌های خبری..... ۱۰۲
- ۸-۲-۲. عضویت در شبکه‌های اجتماعی زبان انگلیسی..... ۱۰۲
- ۹-۲-۲. مجلات انگلیسی..... ۱۰۳
- ۱۰-۲-۲. جست‌وجو با واژگان کلیدی..... ۱۰۳
- ۱۱-۲-۲. افزونه‌ها..... ۱۰۳
- بخش سوم: شناسایی عوامل مؤثر بر یادگیری زبان انگلیسی و مدیریت فرآیند زبان آموزی..... ۱۰۵
- فصل ۵. مؤلفه‌های مؤثر بر یادگیری زبان و ارائه پیشنهادهاى فردی، گروهی و دانشگاهی..... ۱۰۷
- مقدمه..... ۱۰۷
۱. مدیریت آموزشی..... ۱۰۸
- ۱-۱. آموزش فشرده زبان در دو ترم؛ بخش زبان‌های خارجی..... ۱۰۸
- ۲-۱. برگزاری دوره‌ها و کارگاه‌های تخصصی مازول‌بندی شده؛ بخش زبان‌های خارجی..... ۱۰۹
- ۳-۱. ارائه کارنامه وضعیت زبان‌آموزی و دانش زبانی به دانشجویان؛ بخش زبان‌های خارجی..... ۱۰۹
- ۴-۱. ارتقا سهم فناوری در فرآیند آموزش؛ بخش زبان‌های خارجی..... ۱۱۰

فهرست مطالب □ ۱۱

- ۵-۱. آموزش زبان انگلیسی با محوریت رسانه؛ بخش زبان‌های خارجی ۱۱۰
- ۶-۱. ارائه بسته‌های آموزشی گوناگون؛ بخش زبان‌های خارجی ۱۱۰
- ۷-۱. استفاده از کمک استاد و سرگروه در فرآیند آموزشی؛ استاد ۱۱۱
- ۸-۱. ارزشیابی اختصاصی استاد؛ استاد ۱۱۱
- ۹-۱. به‌کارگیری روش‌های متفاوت تدریس در کلاس؛ استاد ۱۱۱
- ۱۰-۱. اجرای نمایش در کلاس؛ استاد ۱۱۲
- ۱۱-۱. تعامل متنوع استاد با دانشجویان؛ استاد ۱۱۲
- ۱۲-۱. ابزارهای کمک آموزشی متنوع؛ استاد ۱۱۳
- ۱۳-۱. روش شخصی هر زبان‌آموز؛ زبان‌آموز ۱۱۳
- ۱۴-۱. دوره‌های یادگیری الکترونیکی؛ زبان‌آموز ۱۱۴
۲. رویکرد سیستمی ۱۱۴
- ۱-۲. شفاف‌سازی هدف؛ بخش زبان‌های خارجی ۱۱۵
- ۲-۲. ارزش افزوده بخش زبان؛ بخش زبان‌های خارجی ۱۱۵
- ۳-۲. نقش آفرینی انجمن زبان؛ بخش زبان‌های خارجی ۱۱۵
- ۴-۲. تعامل با دانش‌آموختگان؛ بخش زبان‌های خارجی ۱۱۶
- ۵-۲. تعامل با محیط پیرامونی؛ بخش زبان‌های خارجی ۱۱۶
- ۶-۲. ایجاد نظام پیشنهادها؛ بخش زبان‌های خارجی ۱۱۷
- ۷-۲. برگزاری اردوهای داخلی و خارجی؛ دانشگاه ۱۱۷
- ۸-۲. پذیرش دانشجویان بین‌المللی؛ دانشگاه ۱۱۸
- ۹-۲. انتخاب استاد راهنما یا مشاور انگلیسی زبان برای پایان‌نامه؛ دانشگاه ۱۱۸
- ۱۰-۲. تبادل استاد و دانشجو؛ دانشگاه ۱۱۹
- ۱۱-۲. بازخوردگیری و نظرسنجی مستمر؛ دانشگاه ۱۱۹
- ۱۲-۲. نقش کلیدی استاد در سیستم یادگیری؛ استاد ۱۱۹
- ۱۳-۲. نقش اطلاع‌رسانی استاد؛ استاد ۱۲۰
- ۱۴-۲. عضویت در جامعه زبان‌آموزان؛ زبان‌آموز ۱۲۰
- ۱۵-۲. مغتنم دانستن فرصت زبان‌آموزی؛ زبان‌آموز ۱۲۰
۳. مدیریت استراتژیک ۱۲۱
- ۱-۳. آموزش زبان انگلیسی به‌عنوان یک قابلیت؛ دانشگاه ۱۲۱

- ۲-۳. تبدیل شدن به قطب آموزش زبان دانشگاهی؛ دانشگاه ۱۲۱
- ۳-۳. ایجاد مؤسسه آموزش زبان توسط دانشگاه؛ دانشگاه ۱۲۲
- ۴-۳. برون سپاری بخش زبان‌های خارجی؛ دانشگاه ۱۲۲
- ۵-۳. ارائه خدمات مبتنی بر زبان انگلیسی به جامعه؛ دانشگاه ۱۲۳
۴. انگیزش ۱۲۳
- ۱-۴. ابعاد درونی و بیرونی انگیزش؛ زبان‌آموز و بخش زبان‌های خارجی ۱۲۳
- ۲-۴. ارائه مدرک معتبر زبان انگلیسی؛ بخش زبان‌های خارجی ۱۲۴
- ۳-۴. سطح‌بندی دانشجویان؛ بخش زبان‌های خارجی ۱۲۴
- ۴-۴. نصب بر چسب بر روی در اتاق‌ها؛ انجمن علمی ۱۲۵
- ۵-۴. ساختار انگیزشی؛ زبان‌آموز ۱۲۵
- ۶-۴. مقایسه وضعیت موجود و مطلوب؛ زبان‌آموز ۱۲۶
۵. رقابت ۱۲۶
- ۱-۵. طراحی نظام تشویق و پاداش زبان‌آموزان برتر؛ بخش زبان‌های خارجی ۱۲۷
- ۲-۵. نقش استاد در رقابتی کردن یادگیری؛ استاد ۱۲۷
- ۳-۵. برگزاری مسابقات؛ انجمن علمی ۱۲۸
- ۴-۵. یافتن رقبای شایسته؛ زبان‌آموز ۱۲۸
۶. تبلیغات و ترویج ۱۲۸
- ۱-۶. برگزاری کنفرانس بین‌المللی؛ دانشگاه ۱۲۹
- ۲-۶. برگزاری سخنرانی و میزگرد به زبان انگلیسی؛ دانشگاه ۱۲۹
- ۳-۶. تدریس اساتید دانشکده‌ها به زبان انگلیسی؛ دانشگاه ۱۲۹
- ۴-۶. تربیت تخصصی کارشناسان تلویزیونی؛ دانشگاه ۱۳۰
- ۵-۶. تربیت تخصصی مبلغان مذهبی؛ دانشگاه ۱۳۱
- ۶-۶. پایان‌نامه انگلیسی؛ دانشگاه ۱۳۱
- ۷-۶. راه‌اندازی کتابخانه و کتاب فروشی تخصصی زبان‌های خارجی؛ بخش زبان‌های خارجی ۱۳۱
- ۸-۶. بهره‌گیری از فضای مجازی؛ استاد ۱۳۲
- ۹-۶. نمادسازی؛ انجمن علمی ۱۳۲
- ۱۰-۶. تابلوی زبان انگلیسی؛ انجمن علمی ۱۳۲

فهرست مطالب □ ۱۳

۱۳۲.....	۱۱-۶. فضا سازی اتاق؛ زبان آموز .....
۱۳۳.....	۱۲-۶. یادداشت برداری به زبان انگلیسی؛ زبان آموز.....
۱۳۴.....	۷. بانک ایده های بهبود زبان آموزی در دانشگاه .....
۱۳۸.....	۸. نمایش سیستمی ایده های بهبود زبان آموزی دانشگاه .....
۱۳۹.....	جمع بندی.....
۱۴۱.....	فصل ۶. مدیریت فرآیند زبان آموزی .....
۱۴۱.....	مقدمه.....
۱۴۱.....	۱. قواعد برنامه ریزی .....
۱۴۱.....	۱-۱. شناسایی وضع مطلوب.....
۱۴۲.....	۲-۱. شناسایی وضع موجود.....
۱۴۳.....	۳-۱. برنامه ریزی.....
۱۴۵.....	۲. قواعد زبان آموزی.....
۱۴۵.....	۱-۲. لزوم توجه به سبک یادگیری شخصی.....
۱۴۶.....	۲-۲. لزوم اعتماد به نسخه یادگیری.....
۱۴۶.....	۳-۲. لزوم حرکت از آسان به سخت.....
۱۴۶.....	۴-۲. لزوم خروجی گرفتن از اطلاعات.....
۱۴۸.....	۵-۲. لزوم کاهش زمان یادگیری زبان انگلیسی.....
۱۴۸.....	۶-۲. لزوم توجه به سن یادگیری.....
۱۴۸.....	۷-۲. لزوم تمرکز بر یک زبان.....
۱۴۹.....	۸-۲. لزوم استفاده از لغت نامه انگلیسی به انگلیسی.....
۱۴۹.....	۹-۲. لزوم توجه به شرایط مختلف در استفاده از نرم افزارهای آموزشی.....
۱۵۰.....	۱۰-۲. لزوم آگاهی به مزایا و معایب حضور در کلاس زبان مؤسسات آموزشی.....
۱۵۱.....	۱۱-۲. لزوم آشنایی با انواع مباحثه زبان انگلیسی.....
۱۵۳.....	۱۲-۲. چند ملاحظه.....
۱۵۴.....	جمع بندی.....
۱۵۵.....	بخش چهارم: ضانم.....
۱۵۷.....	ضمیمه ۱: پاسخ به سؤالات زبان آموزان.....

- ضمیمه ۲: خلاصه نظرات افراد مورد مصاحبه (اساتید و دانش آموختگان موفق دانشگاه در حوزه زبان آموزی)..... ۱۶۳
۱. مصاحبه اول ۱۶۳
- ۱-۱. تحلیل قابلیت‌ها بر اساس رویکرد سیستمی ۱۶۴
- ۲-۱. داستان زبان آموزی من ۱۶۵
- ۳-۱. سیستم آموزش زبان در دانشگاه ۱۶۵
- ۴-۱. مشکل اعتماد به نفس ۱۶۵
- ۵-۱. تجربه کشورهای دیگر در یادگیری زبان انگلیسی ۱۶۶
- ۶-۱. تدریس کلاس‌های دانشگاه به زبان انگلیسی ۱۶۶
- ۷-۱. مدرسه مجازی زبان ۱۶۶
۲. مصاحبه دوم ۱۶۷
- ۱-۲. داستان زبان آموزی من ۱۶۷
- ۲-۲. بررسی قابلیت‌های زبان انگلیسی ۱۶۸
- ۳-۲. ضرورت یادگیری زبان انگلیسی ۱۶۸
- ۴-۲. زبان: ابزار قدرت ۱۶۸
- ۵-۲. یادگیری زبان در سطوح عالیه ۱۶۹
- ۶-۲. یادگیری موفق زبان انگلیسی ۱۶۹
- ۷-۲. اصل کاوشگری در یادگیری زبان ۱۶۹
- ۸-۲. لذت زبان آموختن ۱۶۹
- ۹-۲. یادگیری مهارت‌های عمومی تجارت ۱۷۰
- ۱۰-۲. زبان انگلیسی تخصصی ۱۷۰
- ۱۱-۲. زبان انگلیسی واقعی ۱۷۱
- ۱۲-۲. مهارت صحبت کردن ۱۷۱
- ۱۳-۲. مهارت شنیدن ۱۷۲
- ۱۴-۲. ضرورت ایمیل نوشتن ۱۷۲
- ۱۵-۲. کارت اعتماد به نفس ۱۷۲
- ۱۶-۲. استفاده از فلش کارت‌های غیر دیجیتال ۱۷۳
- ۱۷-۲. اهمیت ساختارها در زبان انگلیسی ۱۷۳

فهرست مطالب □ ۱۵

۱۷۴.....	۱۸-۲. یادگیری کلمات کاربردی.....
۱۷۴.....	۱۹-۲. نقش استاد در کلاس.....
۱۷۴.....	۲۰-۲. آفت‌های یادگیری زبان.....
۱۷۵.....	۳. مصاحبه سوم.....
۱۷۵.....	۱-۳. بررسی قابلیت‌های زبان انگلیسی.....
۱۷۶.....	۲-۳. چگونگی تبلیغ دین به زبان انگلیسی.....
۱۷۷.....	۳-۳. الزامات تبلیغ دین به زبان انگلیسی.....
۱۷۷.....	۴-۳. اصول یادگیری زبان انگلیسی.....
۱۷۷.....	۵-۳. روش‌های ترغیب دانشجویان به فراگیری زبان انگلیسی.....
۱۷۸.....	۶-۳. الگوی یادگیری کودک.....
۱۷۹.....	۷-۳. ورود دانشگاه در عرصه‌های بین‌المللی.....
۱۷۹.....	۸-۳. نقش مجمع دانش‌آموختگان در زبان انگلیسی.....
۱۷۹.....	۹-۳. موانع یادگیری زبان انگلیسی.....
۱۸۰.....	۴. مصاحبه چهارم.....
۱۸۰.....	۱-۴. بررسی قابلیت‌های زبان انگلیسی.....
۱۸۰.....	۲-۴. آموزش رسانه‌محور زبان انگلیسی.....
۱۸۱.....	۳-۴. ایجاد فضاهای ارتباطی و انگیزشی.....
۱۸۱.....	۴-۴. آموزش قرآن کریم به زبان انگلیسی.....
۱۸۱.....	۵-۴. تبلیغ تخصصی: اصلاح رویکردی به مقوله تبلیغ.....
۱۸۲.....	۶-۴. فعالیت دانشگاه‌ها در عرصه بین‌المللی.....
۱۸۲.....	۷-۴. اصل بازیگری نه تماشاگری در عرصه یادگیری زبان.....
۱۸۲.....	۸-۴. اقداماتی جهت بهبود شرایط.....
۱۸۲.....	۵. مصاحبه پنجم.....
۱۸۳.....	۱-۵. اهمیت و جایگاه دوره‌های کوتاه مدت آموزش زبان.....
۱۸۳.....	۲-۵. سیستم نخبگانی برای سفر خارجی.....
۱۸۳.....	۳-۵. قرار گرفتن در کارزار.....
۱۸۳.....	۴-۵. استاد راهنمای خارجی.....
۱۸۴.....	۵-۵. یک انگیزه عالی: بورس دانشگاه فرانسه.....

۶. مصاحبه ششم ۱۸۴
- ۱-۶. کاربردهای زبان انگلیسی ۱۸۵
- ۲-۶. مشکل کلی ما پس از انقلاب ۱۸۵
- ۳-۶. دفاع از انقلاب اسلامی در مجامع بین‌المللی ۱۸۶
- ۴-۶. فرصت دوران دانشجویی ۱۸۶
- ۵-۶. تعامل با زبان ۱۸۶
- ۶-۶. انتقال دغدغه به دانشجویان تازه‌وارد ۱۸۷
- ۷-۶. روش تغییر برای بهبود مستمر ۱۸۷
- ۸-۶. انتخاب تافل یا آیلتس به‌عنوان هدف یادگیری زبان ۱۸۷
- ۹-۶. حضور دانشجویان انگلیسی در خوابگاه‌های دانشجویی ۱۸۸
- ۱۰-۶. سیستم سطح‌بندی ۱۸۸
- ۱۱-۶. اتاق‌های برچسب‌دار ۱۸۸
- ۱۲-۶. قانون‌های سه‌گانه یادگیری زبان انگلیسی ۱۸۹
- ۱-۱۲-۶. چالشی بودن ۱۸۹
- ۲-۱۲-۶. کودک باشیم ۱۸۹
- ۳-۱۲-۶. فضای زبان را برای خودمان ایجاد کنیم ۱۸۹
- ۱۳-۶. مدیریت زمان در یادگیری زبان انگلیسی ۱۹۰
- ۱۴-۶. دو ابزار خیلی مهم برای یادگیری زبان ۱۹۰
- ۱۵-۶. تقسیم‌بندی مهارت‌های مختلف زبان انگلیسی ۱۹۰
- ۱۶-۶. فیلم یا مطالب شنیداری زبان انگلیسی؟ ۱۹۰
- ۱۷-۶. سخت‌ترین مهارت ۱۹۱
- ۱۸-۶. افزایش دایره واژه ۱۹۱
۷. مصاحبه هفتم ۱۹۱
- ۱-۷. بررسی قابلیت‌های زبان انگلیسی ۱۹۲
- ۲-۷. دو مؤلفه یادگیری زبان انگلیسی: انگیزه و تمرین ۱۹۲
- ۳-۷. ضرورت برندسازی برای دانشگاه ۱۹۳
- ۴-۷. سطح‌بندی دانشجویان در کلاس‌های زبان ۱۹۳
- ۵-۷. سفر: مدل یادگیری زبان انگلیسی ۱۹۳

فهرست مطالب □ ۱۷

ضمیمه ۳: نتایج نظرسنجی از اساتید بخش زبان‌های خارجی دانشگاه امام
صادق (عج)..... ۱۹۵

۱. مصاحبه اول ۱۹۵

۲. مصاحبه دوم ۲۰۳

۳. مصاحبه سوم ۲۰۵

منابع و مأخذ ۲۰۹

نمایه ۲۱۳

«بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ»
وَلَقَدْ آتَيْنَا دَاوُودَ وَسُلَيْمَانَ عِلْمًا وَقَالَا الْحَمْدُ لِلَّهِ الَّذِي
فَضَّلَنَا عَلَى كَثِيرٍ مِّنْ عِبَادِهِ الْمُؤْمِنِينَ
(قرآن کریم. سوره مبارکه النمل. آیه شریفه ۱۵)

سخن ناشر

فلسفه وجودی دانشگاه امام صادق علیه السلام که از سوی ریاست دانشگاه به کرات مورد توجه قرار گرفته، تربیت نیروی انسانی‌ای متعهد، باتقوا و کارآمد در عرصه عمل و نظر است تا از این طریق دانشگاه بتواند نقش اساسی خود را در سطح راهبردی به انجام رساند.

از این حیث «تربیت» را می‌توان مقوله‌ای محوری یاد نمود که وظایف و کارویژه‌های دانشگاه، در چارچوب آن معنا می‌یابد؛ زیرا که «علم» بدون «تزکیه» بیش از آنکه ابزاری در مسیر تعالی و اصلاح امور جامعه باشد، عاملی مشکل‌ساز خواهد بود که سازمان و هویت جامعه را متأثر و دگرگون می‌سازد. از سوی دیگر «سیاست‌ها» تابع اصول و مبادی علمی هستند و نمی‌توان منکر این تجربه تاریخی شد که استواری و کارآمدی سیاست‌ها در گرو انجام پژوهش‌های علمی و بهره‌مندی از نتایج آنهاست. از این منظر پیشگامان عرصه علم و پژوهش، راهبران اصلی جریان‌های فکری و اجرایی به حساب می‌آیند و نمی‌توان آینده درخشانی را بدون توانایی‌های علمی - پژوهشی رقم زد و سخن از «مرجعیت علمی» در واقع پاسخ‌گویی به این نیاز بنیادین است.

دانشگاه امام صادق علیه السلام در واقع یک الگوی عملی برای تحقق ایده دانشگاه اسلامی در شرایط جهان معاصر است. الگویی که هم‌اکنون ثمرات نیکوی آن در فضای ملی و بین‌المللی قابل مشاهده است. طبعاً آنچه حاصل آمده محصول نیت خالصانه و جهاد علمی مستمر مجموعه بنیان‌گذاران و دانش‌آموختگان این نهاد است که امید می‌رود با اتکاء به تأییدات الهی و تلاش همه‌جانبه اساتید، دانشجویان و مدیران دانشگاه، بتواند به مرجعی تمام‌عیار در گستره جهانی تبدیل گردد.

معاونت پژوهشی دانشگاه امام صادق علیه السلام با توجه به شرایط، امکانات و نیازمندی جامعه در مقطع کنونی با طرحی جامع نسبت به معرفی دستاوردهای پژوهشی دانشگاه، ارزیابی سازمانی - کارکردی آن‌ها و بالاخره تحلیل شرایط آتی اقدام نموده که نتایج این پژوهش‌ها در قالب کتاب، گزارش، نشریات علمی و... تقدیم علاقه‌مندان می‌گردد. هدف از این اقدام - ضمن قدردانی از تلاش خالصانه تمام کسانی که با آرمان و اندیشه‌ای بزرگ و ادعایی اندک در این راه گام نهادند - درک کاستی‌ها و اصلاح آنها است تا از این طریق زمینه پرورش نسل جوان و علاقه‌مند به طی این طریق نیز فراهم گردد؛ هدفی بزرگ که در نهایت مرجعیت **مکتب علمی امام صادق علیه السلام** را در گستره بین‌المللی به همراه خواهد داشت. (انشاءالله)

ولله الحمد

معاونت پژوهشی دانشگاه

پیشگفتار

شاید یکی از بحث برانگیزترین حوزه‌های فکری بشری چگونگی فراگیری زبان در همه شکل‌ها و ابعاد آن، اعم از زبان مادری و زبان‌های دیگر باشد. بحث فنی در این خصوص را کنار می‌نهیم و در اینجا به همین بسنده می‌کنیم که فراگیری زبان مادری یکی از با شکوه‌ترین پدیده‌های هستی بشر است، وقتی مشاهده می‌کنیم که چگونه کودک در همان سال‌های نخستین بالندگی‌اش لب به سخن می‌گشاید و با اطرافیان و به‌ویژه والدینش ارتباط برقرار می‌کند. اما در خصوص زبان دیگر این‌گونه می‌نماید که ظرف زبانی کودک پس از فراگیری زبان مادری پُر می‌شود و جا را برای دیگری تنگ می‌کند و حال باید با توسل به روش‌های مختلف این آموزه و مهارت یعنی زبان جدید را در آن ظرف گنجانید، و اینجاست که مشکل زبان‌آموزی رخ می‌نماید و این همه درس و بحث و پژوهش و دوره‌های تخصصی و کارشناسی را به خود اختصاص می‌دهد و کتاب‌ها و نشریات متعدّد در زمینه روش‌های زبان‌آموزی سر از بازار نشر بر می‌آورد و مشتاقان زبان‌آموزی را مات و سر در گم جلوی قفسه‌های رنگارنگ و مشحون از کتاب و نوار و لوح‌های فشرده به تأمل وامی‌دارد که کدام مجموعه، آنها را زودتر به سر منزل مقصود می‌رساند.

کمتر سراغ داریم که کسی نزد عالم و کارشناس عرصه‌های مختلف دانش و فن رفته و از آنها چگونگی تسلط به آن تخصص را جویا شود، چون نیک می‌داند که هر رشته‌ای، کلاس و دوره‌های طولانی‌مدت خاص خود را می‌طلبد. اما چه بسیارند معلّم‌ها و کارشناسان زبان که در کوی و برزن، حَضَر و سفر به پرسش‌گرانی برمی‌خورند که از آنها راه و روش برتر و کوتاه‌مدت زبان‌آموزی را جویا می‌شوند و خواهان یک نسخه شفابخش برای این درد مزمن و فراگیر می‌باشند و می‌خواهند یک شبه ره صد ساله بروند و بشنوند و گفتگو کنند و بخوانند و بر دامنه واژگانشان بیفزایند و به همین هم اکتفا نکرده به مترجمی نیز پردازند و اثر خود را منتشر سازند.

مؤلف این کتاب کوشیده است تا با رجوع به منابع مختلف و با انجام مصاحبه با اساتید و دانش‌آموختگان راهکارهای رسیدن به مقصود را تدوین و در معرض دید علاقمندان قرار دهد و در عین حال سعی کرده است با واکاوی شرایط موجود پیشنهادهای عملیاتی برای دستیابی به آینده‌ای پربارتر ارایه دهد.

مدیریت و اعضای هیئت علمی بخش زبان دانشگاه امام صادق (ع) که همواره دغدغه شناسایی انتظارات، کاستی‌ها و ابزار و روش‌های هر چه مؤثرتر برای نیل به هدف والای دانشگاه را در سر می‌پروراند از هرگونه روشنگری در این زمینه استقبال می‌کنند ولی در عین حال بر این نکته نیز پای می‌فشارند که نیل به اهداف عالی همّتی در خور از جانب هم مسئولین و مدرّسین و هم دانشجویان می‌طلبد. آرمان‌گرایی در ذات بشر نهادینه شده است و با گستردن افق‌های چشم‌نواز و روح‌پرور انسان را امیدوارانه به تکاپو برای دستیابی به اهدافش یاری می‌دهد. اما واقع‌گرایی هم به نوبه خود می‌تواند انسان را در برداشتن گام‌های استوار و منطقی و با لحاظ داشتن محدودیت‌ها یاری رساند و استفاده حداکثری از زمان در اختیار را میسر سازد. همواره گفته‌ایم و شنیده‌ایم که معلّم چراغ هدایت، برانگیزاننده و الهام‌بخش است. اَمّا واقع‌گرایی حکم می‌کند که او را واجد ید بیضاء و دم

مسیحیایی نپنداریم. او را یاری دانا و همراهی مخلص بدانیم که با همراهی دیگران، گام‌ها را یکی یکی برای پیمودن پله‌های ترقی می‌پیماید. اصل همّت، پشتکار، برنامه‌ریزی، استمرار و تمرین در مهارت‌آموزی‌های زبانی است و بالاتر از همه عشق به آموختن است و دوری گزیدن از تعصّب‌های بازدارنده.

باید بدانیم و قانع شویم که زبان، عرصه ظهور منویات بشری است و برای تعامل سازنده، نیاز به شناخت همه عرصه‌های حیات بشری با استفاده از یکی از مهم‌ترین ابزارهای آن یعنی زبان داریم. زبان‌آموزی را بیش از این‌که وسیله‌ای برای تحمیل سلیقه و افکار خود بدانیم می‌بایست محملی برای تعامل سازنده با دیگران تلقی کنیم. پس عرصه زبان‌آموزی عرصه فرهنگ‌شناسی هم هست، چون قرار نیست ما با زبان صرفاً به خودبینی برسیم بلکه باید جهان‌بینی را مدّ نظر قرار دهیم. به بیان خلاصه‌تر زبان‌آموزی باید ما را از خودمحوری به در آورده، در اقیانوس پهناور انسان‌شناسی به غواصی ترغیب نماید.

به یاد داشته باشیم که زبان‌آموزی فقط گفتارآموزی نیست. این را می‌گوئیم چون تلقی بسیاری در همین محدوده تنگ، اسیر است و یکی از آمال خود را حضور در متن زبانی یعنی کشوری که بدان صحبت کند می‌دانند. اگر چنین شرایطی مهیا شد آیا کار تمام می‌شود؟ پاسخ منفی است. تسلط احتمالی بر گفتار به زبان مقصد، همه راه نیست بلکه سایه‌ای از مقصد است. برای دانشجویان به‌ویژه آنان که وظیفه سنگین تبلیغ و تدقیق در امور عام و خاص را طالبند، مطالعه متون از اهمّیت بالایی برخوردار است. انسان‌های عمیق اهل مطالعه‌اند. فقط زبان‌آموزانی که علاوه بر تمرین مهارت‌های کلامی و شنیداری به مطالعه روزنامه، مجلّات، داستان‌ها و متن‌های مختلف می‌پردازند، زبان را خوب می‌فهمند، خوب بیان می‌کنند و خوب می‌نویسند و ترجمه می‌کنند.

و سخن آخر این‌که فن‌آوری‌ها و ابزارهای متنوع که دم به دم جای خود

را با انواع جدیدتری عوض می‌کنند و چشم‌ها و دل‌ها را مجذوب خود می‌نمایند، نباید ما را از وظیفه اصلی ذکر شده در بالا دور بدارند. این ابزارها نمی‌بایست آنچنان ما را شیفته خود سازند که در نبودشان همه چیز را دست نیافتنی و داشتنشان را حلال همه مشکلات بپنداریم. نباید زرق و برق ابزارهای نوین که تا حدودی برآمده از دنیای سوداگری و جامعه مصرفی است ما را از ژرفای ساحت اندیشه و فرهنگ که با ذات زبان‌آموزی در آمیخته به سطح تجمل‌گرایی و پوستین اطلس بر دوش اندازی بکشاند و به یاد بیاوریم فرهیختگان گذشته را که با دود چراغ و کلک و کاغذ و بی‌هیچ ادعایی آثاری ماندگار از خود بر جای نهادند.

امیدواریم مطالعه این کتاب که حاصل تلاش یکی از دغدغه‌مندان یادگیری و آموزش زبان انگلیسی است، مشتاقان این عرصه را به‌کار آید و آنها را در شناخت راه و حرکت استوارتر یاری رساند.

و من الله التوفیق

علیرضا روشن‌ضمیر

رئیس بخش زبان‌های خارجی

پیامبر اکرم (ﷺ):

داناترین مردم کسی است که دانش دیگران را به دانش خود بیفزاید.

(کنز العمال: ۱۰، ۱۴۳)

مقدمه مؤلف

چند سال پیش برای تکمیل مراحل پایانی یادگیری زبان انگلیسی، در یک دوره آموزشی آیلتس شرکت کردم. همه کسانی که در آن دوره آموزشی حضور داشتند به علت مهاجرت به خارج از کشور و یا شرکت در آزمون دوره دکتری، بسیار مصمم و با انگیزه بودند. هر جلسه تکالیف را به صورت منظم انجام داده و برای درس جدید آماده می شدند. در پایان دوره، تقریباً همگی آزمون آیلتس را با نمره قابل قبولی پشت سر گذاشتند. این اولین باری نبود که در کنار سایر زبان آموزان، مشغول یادگیری زبان انگلیسی بودم. پیش تر هم در دوره دبیرستان و بعدتر هم در دانشگاه، با بسیاری از زبان آموزان در تعامل بودم. همواره علست کامیابی عده ای و سرخوردگی عده ای دیگر در یادگیری زبان مورد توجهم بود. تفاوت روش ها و نگرش های افراد در یادگیری زبان انگلیسی، موضوعی حاشیه ای در کنار یادگیری زبان انگلیسی نبود. گاه فرآیند یادگیری از خود یادگیری مهم تر جلوه می نمود. از این رو همواره با کسانی که به نحوی با فرآیند آموزش زبان انگلیسی در ارتباط بودند، صحبت می کردم؛ خواه استاد، خواه زبان آموز و خواه مسئول طراح دوره های آموزشی. نظرات شان را می پرسیدم و بر روی

روش‌های یادگیری‌شان تأمل می‌نمودم. صحبت‌ها بسیار جالب و درس‌آموز بود. برای همین سعی می‌کردم تا مجموعه اطلاعاتم را به نوآموزانی که تازه در این راه قدم نهاده بودند، عرضه کنم. ساعت‌ها مشورت و راهنمایی تحصیلی به افراد گوناگون، تنها تلاشم برای انتقال تجارب و آموزه‌ها بود. اما علی‌رغم همه کوشش‌ها، فقط تعداد اندکی از زبان‌آموزان در معرض این نکات قرار می‌گرفتند. در این مرحله توصیه دوستان و اساتید و همچنین مراجعه روزافزون دانشجویان، جرقه‌های نگارش و تدوین این مطالب را شعله‌ور ساخت. بر این اساس، مطالب پیشین طبقه‌بندی و جمع‌بندی شد و نقشه پژوهشی برای تکمیل موارد باقی مانده طراحی گشت، تا این بار مطالب در حد گسترده‌تری در اختیار سایرین قرار گیرد. مطالعات کتابخانه‌ای، مصاحبه با اساتید و دانشجویان و انجام پژوهش میدانی، گام‌هایی بود که برای به ثمر رساندن این اثر، پیموده شد. کتاب حاضر با شش فصل و سه ضمیمه صرف‌نظر از سن، دانش و رشته تحصیلی زبان‌آموزان، رهنمودها و راهکارهایی را برای طراحی فرآیند یادگیری زبان انگلیسی عرضه می‌کند. مشتاقان یادگیری مهارت‌های چهارگانه زبان انگلیسی، داوطلبین آزمون‌های بین‌المللی و آزمون دکتری و ... می‌توانند قواعد ذکر شده در این کتاب را مبنای فرآیند یادگیری زبان انگلیسی خویش قرار دهند. با توجه به اهمیت بستر یادگیری زبان انگلیسی، بخشی از کتاب به تجزیه و تحلیل شرایط آموزشی دانشگاه امام صادق (علیه‌السلام) که یکی از مراکز آموزشی پیشگام در عرصه زبان‌آموزی کشور می‌باشد، اختصاص یافته است. همچنین برای سهولت مطالعه، مطالب کتاب در قالب بندهای مختصر ارائه و از بیان توضیحات اضافی خودداری شده تا نکات به صورت کاربردی‌تر در اختیار زبان‌آموزان قرار گیرد. ضمیمه اول کتاب با پاسخ به سؤالات متداول زبان‌آموزان، امکان مرور سریع مطالب و دسترسی آسان به روش‌ها و راهکارهای نهایی را مهیا نموده است.

در هر نوشته‌ای گرچه نام یک تن به‌عنوان مؤلف در اثر درج می‌شود،

ولی برای پدید آمدن آن، پیوسته افراد بسیاری مشارکت دارند؛ که اثر حاضر از این قاعده مستثنی نیست. به همین دلیل، بر خود فرض می‌دانم که از زحمات استاد ارجمندم جناب آقای علیرضا روشن ضمیر قدردانی کنم که برای چاپ این کتاب بسیار تلاش کردند و لطف‌شان را با نوشتن مقدمه‌ای بر این کتاب به نهایت رساندند. اساتید دیگرم جناب آقای مهدی شفیعیان و جناب آقای فرهاد مرسلی با بیان نکات علمی خود بر غنای مطالب کتاب افزودند که حقیقتاً شایسته تقدیرند. همچنین از دوستان خویم آقایان وحید تارویردی‌زاده، حسنعلی محسنی و یحیی مرتب که در نهایی کردن کتاب و بیان نکات اصلاحی خود، مرا صادقانه کمک کردند، قدردانی می‌نمایم. در نهایت شایسته است که از پدر و مادر عزیزم که همواره پشتیبانم بوده‌اند، تشکر نمایم.

در پایان از خوانندگان، استادان و زبان‌آموزان گرامی خواستارم که با ارائه پیشنهادها و نظریات اصلاحی و سازنده خود، کاستی‌های این اثر را گوشزد نموده و نکات خود را بیان نمایند.

رضا پاینده

پاییز ۱۳۹۳

کتاب در یک نگاه

بخش اول:

یادگیری مهارت‌ها و ابزارهای اصلی

یادگیری مهارت‌های چهارگانه زبان انگلیسی

مقدمه

لازمه یادگیری زبان انگلیسی مانند هر زبان دیگر، آموختن چهار مهارت اصلی است. گرچه این مهارت‌ها در بسیاری از تمارین و حتی شرایط واقعی با یکدیگر تلفیق می‌شوند، با این حال می‌توان آن‌ها را این‌گونه تقسیم نمود: مهارت شنیدار، مهارت گفتار، مهارت خوانش و مهارت نوشتار. یادگیری این مهارت‌ها به معنای تسلط کامل بر زبان نیست، بلکه به آموزش‌های تکمیلی برای هرچه کاربردی‌تر شدن این مهارت‌ها در شرایط شغلی و تحصیلی نیز نیاز است. به هر ترتیب در همه زبان‌ها، یادگیری با این چهار مهارت آغاز می‌شود. در ادامه، مجموعه ملاحظات و نکاتی برای تقویت هر یک از این مهارت‌ها ذکر می‌گردد.

۱. مهارت خوانش^۱

۱-۱. قواعد بهبود مهارت خوانش

۱-۱-۱. لزوم مطالعه متون متعدد

برای تقویت مهارت خوانش هیچ اقدامی مفیدتر از مطالعه متون متعدد نیست. خوانش از جمله مهارت‌هایی است که به شرط تمرین مداوم، به راحتی

تقویت می‌شود. مخصوصاً کسانی که به خاطر شرایط شغلی و پژوهشی متون مختلف را مطالعه می‌کنند، پس از مدتی قادرند مطالب را بخوانند و بفهمند. ولی فهمیدن یک متن انگلیسی به معنای تسلط بر مهارت خوانش نیست. با تسلط بر این مهارت، زبان‌آموز می‌تواند در مدت زمان کمتر، متن را کامل‌تر بفهمد و پاسخ‌گوی سؤالات ارائه شده از متن نیز باشد.

۱-۱-۲. لزوم مطالعه متون کوتاه

زبان‌آموزان مبتدی باید کارشان را با متون یک صفحه‌ای و یا حتی چند بندی آغاز کنند. روش متون چند بندی در اکثر کتاب‌های آموزشی معتبر به‌کار گرفته شده است. اگر مسیر مطالعه متون از کوتاه به بلند طی شود، زبان‌آموز قادر خواهد بود پس از مدتی کوتاه، مقالات و حتی کتاب‌های طولانی را به راحتی مطالعه کند. متون کوتاه فرصت مطالعه نوشته‌های گوناگون با عناوین مختلف را فراهم می‌آورد، به علاوه اینکه دایره واژگان را در حوزه‌های مختلف افزایش می‌دهد.

۱-۱-۳. لزوم مطالعه متون استاندارد

متون استاندارد متونی هستند که براساس یک استاندارد خاص نوشته شده و سؤالاتشان قالب از پیش تعریف شده‌ای دارند؛ مثلاً شامل پنج سؤال چهارگزینه‌ای و پنج سؤال درست - نادرست هستند. به عبارت دیگر، متونی که به لحاظ حجم و دشواری در یک سطح بوده و الگوی مشخصی داشته باشند. این گونه متون امکان ارزشیابی واقعی‌تر زبان‌آموزان را نیز فراهم می‌آورند. البته نیازی نیست یادگیری با متون همسان آغاز شود، ولی بعد از مدتی مراجعه به متون همسان ضروریست.

۱-۱-۴. لزوم مطالعه متون متنوع

زبان‌آموز می‌بایست تا حد امکان با مطالعه متون متنوع به تقویت مهارت خوانش خود بپردازد. در واقع اصل تنوع یک اصل اساسی در تقویت مهارت

خوانش است. برای نمونه اگر شخصی فقط سایت‌های خبری را مطالعه کند، پس از مدتی دایره واژگان سیاسی‌اش به صورت فزاینده‌ای رشد کرده ولی در مطالعه متون تخصصی رشته خودش با مشکل مواجه می‌شود. از همین رو لازم است که زبان‌آموز در طول فرآیند یادگیری خود، این اصل را مدنظر قرار داده و متون مختلف با موضوعات متنوع را مورد مطالعه قرار دهد.

۱-۱-۵. لزوم مطالعه متون ارزشمند

به‌گزینی متون، اصلی مهم در یادگیری مهارت خوانش است که با راهنمایی‌های یک استاد یا راهنما حاصل می‌گردد. مراجعه غیرهدفمند و ناآگاهانه به منابع مختلف و سایت‌های اینترنتی، فرآیند یادگیری بهینه و چابک را تحت تأثیر قرار می‌دهد. بعضی زبان‌آموزان بدون اطمینان از سلامت متن به سایت‌ها و منابع اینترنتی مراجعه کرده و بی‌توجه به موضوع و کیفیت نوشته، آن را مطالعه می‌کنند. آنچه که برای زبان‌آموزان ضروری می‌نماید، یافتن سایت‌ها و پایگاه‌های اینترنتی معتبر و استاندارد است. به‌همین منظور لیستی از سایت‌های معتبر و استاندارد آموزش زبان انگلیسی در فصل چهارم همین کتاب ارائه شده است.

۱-۱-۶. لزوم افزایش تدریجی سرعت مطالعه

فهمیدن متن و ارتباط با آن، همه مهارت خوانش نیست؛ سرعت مطالعه و فهم نیز خیلی مهم است. اکثر داوطلبینی که در بخش خوانش آزمون‌های بین‌المللی نمره پایینی می‌گیرند، به دلیل ضعف در همین مورد است که در نهایت به عدم توانایی آن‌ها در فهم مطلب و پاسخ‌گویی به سؤالات در مدت زمان تعیین شده می‌انجامد. اما چگونه می‌توان سرعت مطالعه را افزایش داد؟ در ادامه به چند کلید مهم جهت افزایش سرعت خوانش و فهم متن اشاره می‌شود: